

Zanimivosti

Noben ptič nima perutnic naprej

»Igralci in domače kulturno društvo smo Janezu Poldi z gledališko predstavo postavili svojevrsten spomenik, muzej na dovškem odru, kar si najboljši smučarski skakalec po drugi svetovni vojni, ponos Mojstrane, Gorenjske, Slovenije in Jugoslavije, nedvomno zasluži,« pravi režiser Marsel Gomboc.

SUZANA P. KOVAČIČ

»Noben t'č nima perutnic naprej.« To je stavek, ki ga je Mojstrančan Janez Polda (1924-1964) večkrat ponavljal, ko so ga spraševali, zakaj skače na tak način. »Bil je namreč začetnik novega, modernege sloga skakanja z rokami nazaj, ki ga poznamo še dandanes. Zanimivo je tudi to, da je zaradi svojega sloga skakanja dobival od sodnikov nižje ocene,« je povedal Marsel Gomboc, idejni vodja, režiser in igralec v gledališki predstavi z naslovom iz znamenitega stavka Noben ptič nima perutnic naprej, ki jo bodo danes zvečer premierno in tudi krstno uprizorili na dovškem odru.

Po pripovedi Malči Polda

»Spremljali bomo nekaj novega, resnično zgodbo, ki bo, upam, pritegnila nesamo domačine, ampak tudi športne navdušence in tiste, ki imajo radi nekoliko drugačne gledališke predstave, kar

naša vsekakor je, saj govori o človeku, ki je med nami živel in naše kraje s smučarskimi skoki ponesel v svet. To je bil svojevrsten izziv tudi zame kot režiserja in igralca, ki bom upodobil Janeza Poldo v odraslih letih. Igrati nekoga, ki ga nisi poznal, ampak si samo slišal o njem,« je dejal Gomboc. Izziv je bilo tudi besedilo, ki ga je napisala Nika Brgant, dramaturginja predstave, po pripovedovanju Poldove žene Malči ter zapiskih, ki jih je po njenem pripovedovanju več let beležil tudi Marsel Gomboc. Slišala se bo tudi klena gorenjska govornica.

V hramu športnih junakov

Janez Polda je za Jugoslavijo nastopil na zimskih olimpijskih igrah 1948 v Sankt Moritzu, 1952 v Oslu in 1956 v Cortini d'Ampezzo. Leta 1948 je na Tednu smučarskih poletov v Planici skočil 120 metrov z dotikoin, zaradi česar daljava

Marsel Gomboc je v originalnih oblačilih Janeza Polde; minulo sredo še na predstavitvi gledališke igre v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, danes zvečer premierno že na dovškem odru, ko bodo nastopili tudi šolarji (od leve) Florijan Krisch, Jakob Berce (Janez Polda v mladih letih) in Julija Krisch. / Foto: Tina Dotl

ni bila priznana kot svetovni rekord. Na tem tekmovanju je s skokom, dolgim 109 metrov, postal drugi Slovenec, ki je preskočil sto metrov, s čimer je takrat postavil nov slovenski in jugoslovanski rekord. Leta 1950 je

v Planici rekord še izboljšal s skokom, dolgim 114 metrov. Na turneji štirih skakalnic je leta 1953 v Innsbrucku osvojil osmo mesto in deseto mesto v Bischofshofnu, 1956 pa peto mesto v Innsbrucku. Po njem sta

imenovani ulici v Mojstrani in Zagrebu. Leta 2012 je bil sprejet v Hram slovenskih športnih junakov.

Tudi kovček za maže

Igrani del na odru bodo obogatile fotografije,

predstavljene na platnu. »Predstava je posebna tudi zaradi izvirnih predmetov, oblačil, obutve, smuč, kovčka za maže, ki je še posebno zanimiv, saj v njem vlada popoln red še po toliko letih, pa pokalov, dokumentov iz osebne zbirke Malči Polda.« Zahvala gre tudi Gornjesavskemu muzeju Jesenice, Jožetu Dovžanu - Zepu in pa Mihaelu Kersniku za fotografije, rekvizite in koristne informacije ... Igrajo še Jakob Berce (Polda v mladih letih), Julija Krisch, Florijan Krisch, Nina Luks Šuvak (kustosinja), Boštjan Bogataj (učitelj/carinik) in Roman Veber (maršal Tito). Predstavo so podprli Občina Kranjska Gora in več donatorjev. Današnja premiera je razprodana, ponovitvi bosta 29. januarja in 2. februarja. Predstava, s katero se KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana poklanja Janezu Poldi, se na izvirni način navezuje tudi na prihajajoče svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju v Planici.

Nesebično je branil Slovence

Župnijski zavod sv. Jurija Stara Loka in Župnija Stara Loka sta v sodelovanju s Kulturno-zgodovinskim društvom Lonka Stara Loka pripravila prvi Veiderjev večer, ki je bil posvečen Lambertu Ehrlichu, eni najbolj prepričljivih strateških državniških osebnosti med Slovenci.

VILMA STANOVIK

»Začenjamo sklop Veiderjevih večerov. Janez Veider je bil župnik, ki je zapustil bogate sledi, in to ne le v Stari Loki, ampak tudi v slovenskem prostoru,« je zbrane minuli petek zvečer v Jurjevi dvorani v Stari Loki pozdravil domači župnik Janez Šket.

Janeza Veiderja je nato predstavila nekdanja dolgoletna direktorica Knji-

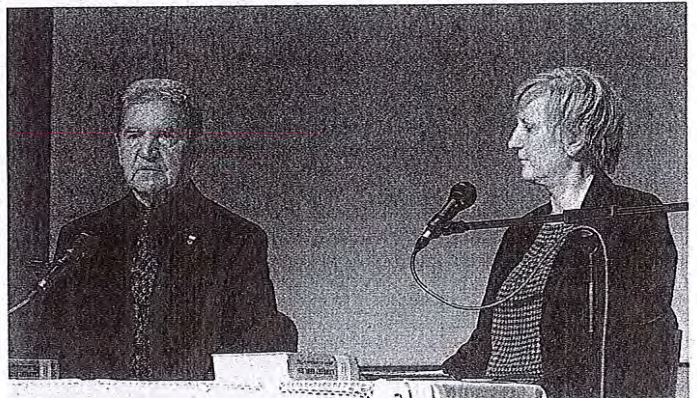
kraja,« je povedala Ana Florjančič in spomnila, da so v Stari Loki v prvem desetletju po letu 2000 že potekali Veiderjevi večeri, ki pa jih niso tako poimenovali.

Dr. Janez (Ivan) Veider je bil duhovnik in umetnostni zgodovinar, sicer doma iz Loke pri Mengšu, v Stari Loki pa je skupaj preživel kar 14 let. Med letoma 1931 in 1936 kot kaplan, od 1955 do 1963 pa kot župnijski upravitelj. Obsežno je bil

Kot je v imenu organizatorjev povedala Andreja Ravnihar Megušar, so se odločili, da vsako leto pripravijo dva Veiderjeva večera, prvega pa so posvetili pogovoru o Lambertu Ehrlichu.

Dr. Janez Juhant; teolog, filozof in pedagog, član Evropske akademije znanosti in umetnosti in zaslužni profesor Univerze v Ljubljani, je v pogovoru s predsednico Muzejskega društva Škofja Loka Heleno Janežič spregovoril o svoji odmevni knjigi, ki ima naslov Lambert Ehrlich, prerok slovenskega naroda.

Dr. Lambert Ehrlich je o samostojni Sloveniji govoril že leta 1933 v pridigi na Svetih Višarjahl, konec leta 1941 pa je oblikoval ilegalni politični program z naslovom Slovenski problem, v katerem je med možnostmi predvidel Slovenijo kot samostojno državo. Dokument predstavlja ključno besedilo slovenske osamosvojitvene misli, ki je z Ehrlichovim umorom in zmago komunistične revolucije po

Dr. Janez Juhant in Helena Janežič sta na prvem Veiderjevem večeru v Stari Loki predstavila delo in življenje Lamberta Ehrliche. / Foto: Vilma Stanovnik

Knjiga Lambert Ehrlich, prerok slovenskega naroda je celovit prikaz osebnosti Lamberta Ehrliche (1878-1942) ter njegovega vsestransko bogatega delovanja. Deloval je kot duhovnik, profesor, veroslovec, misijonar, socialni in narodno-politični delavec. Odlikujejo ga izjemna sposobnost, treznost, preudarnost in človeška bližina pri presoji problemov ter zmožnost vključevanja različnih ljudi pri iskanju najprimernejših rešitev za narod in Cerkev.

žnice Ivana Tavčarja Škofja Loka Ana Florjančič. »V vsakem kraju občasno izstopajo osebnosti, ki s svojim življenjem in delom pustijo odzivne sledi v zgodovini tega

predstavljen leta 2015 v zgodovinskem zborniku A glej, na tem polju je obrodil stotere sad. V starološki župniji je tudi zanimiva Veiderjeva knjižnica.

drugi svetovni vojni skupaj z Ehrlichovimi učenci in drugimi migranti odšla na tuje, kjer je veliko prej kot v domovini dobila pomen edine za razvoj slovenskega naroda sprejemljive rešitve.

»Ehrlich je klical je k redu, družbeni pravičnosti in spoštovanju dostojanstva vsakega človeka. Svoje odločno nasprotovanje

italijanskemu in komunističnemu zatiranju v svoji Spomenici Italijanom je plačal z življenjem, ko so ga s študentom Viktorjem Rojcem pred njegovim Cirilovim domom poukazu Edvarda Kardelja in Borisa Kidriča ustrelili atentatorji, organizirani kot tajna varnostno-obveščevalna služba komunistov,« je o 640 strani dolgi

knjigi o Ehrlichu med drugim povedal Janez Juhant.

Pogovor na prvem Veiderjevem večeru je poleg predstavitve Lamberta Ehrliche, ki sta mu moč dajala živa vera, preverjena v molitvi in dosledni askezi, in globoka ljubezen do vsakega človeka, prinesel tudi številna vprašanja o povezanosti slovenskega naroda nekoč in danes.